

LA CAMPANA DE GRACIA.

ADMINISTRACIÓ

Y

REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA,

Rambla del mitjà, 20,

BARCELONA.

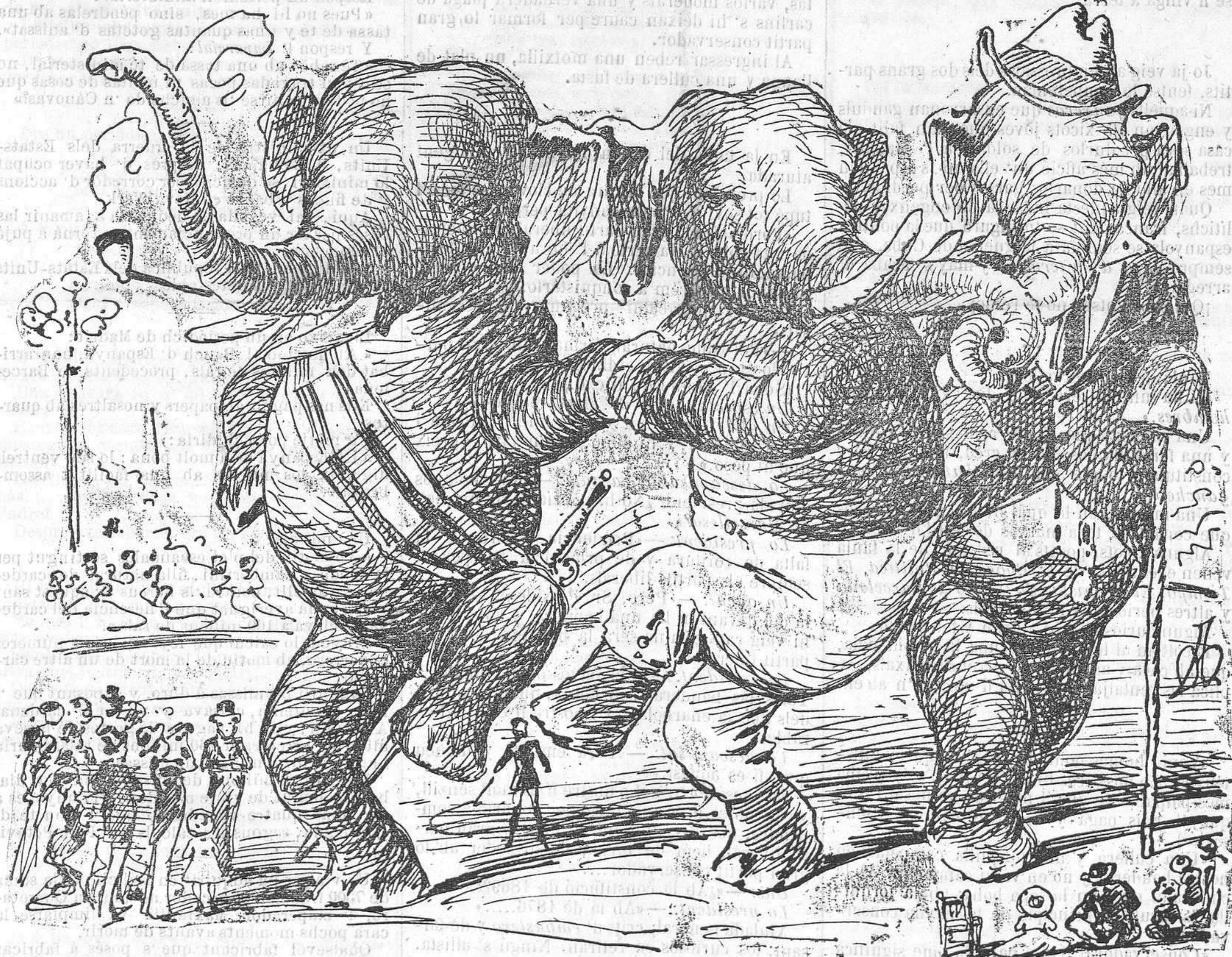
CADA NÚMERO 2 QUARTOS PER TOT ESPANYA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

FORA DE BARCELONA.

Espanya, trimestre. . . . . 8 rals.
 Antillas (Cuba y Pto. Rico). . . . . 16 .
 Estranger. . . . . 18 .

TEATRO ESPANYOL.

Are si que Barcelona no plorará per GRANS ARTISTAS.

ADVERTENCIA IMPORTANTE.

Los suscriptors que hajan deixat de abanar la suscripció, deixaran de rebre 'l periódich desde 'l proxim número.

LOS GRANS PARTITS.

Ja fá molt temps que se'n parla.

Los partits menuts, que per lo vist son com la canalleta menuda que quan se tracta de menjar, menjan mes que's grans, sembla que s' hi troben amples.

Y naturalment ¿qué es lo que fá l' home quan té un pís massa gran? Busca rellogats.

Així son ells; buscan rellogats que 'ls ajudin á pagá 'l lloguer.

Ademés tenen una pila de quartos en vaga y es una llàstima. En un d' ells, qu' es per cert un dels millors del pís, lo quarto de la llibertat, s' hi fan temps ha trenyinas, y está cubert de pols.

En una casa inhabitada hi neixen goteras, y quan una casa té goteras, es molt fàcil que se'n vinga á terra.

**

Jo ja veig als empressaris dels dos grans partits, fentse lo competencia.

Ni aquells *ganxeros* que ensarronan ganduls y enganyan als xicots joves que han fujit de casa sèva per durlos de soldats á l' Habana, treballan ab més afició qu' ells, ni 's espavilan mes en alló de donarlos garsas per perdius.

Quan veig aquesta manera de enganxar polítics, francament se 'm figura que la política espanyola se sembla á la guerra de Cuba, que sempre *toca á su termino* y may s' acaba d' arreglar.

¡Qui sab! Potser no té remey.

**

Taula dels conservadors.

Hi ha un lletrero que diu: «Se admiten hombres.»

Una bandera que té per armas una cullera y una forquilla posadas en créu, flota al aire y constitueix lo que se'n diu: «banderin d' enganche.»

Una música, en la qual hi ha mes bombos que cornetins, toca marxes del estil d' are.

Alguns xicots, posats al rededor de la taula venen exemplars de *L' Epoca*, la *Política*, *El Tiempo*, *El Cronista*, *El Diario de Barcelona* y altres periódichs ministerials.

Algun curiosos s' hi aturan y fan rotlo.

Escoltem al home que ocupa la presidencia, que ab cara y ademans de arrenca-caixals, explica las ventatjas que hi ha d' anarse'n ab ell.

**

Veniu homes polítics, veniu aquí y allisteus. Ab nosaltres hi está 'l pais, y la proba més palpable de que 'l pais está ab nosaltres es que 'l pais paga y nosaltres cobrem. (Sensació.)

Una cullera y una forquilla campejan en nostra bandera, y no en vā hi campejan. Ab la cullera hi menjem la sopa boba; ab la forquilla 'ls succulents principis de la cuyna conservadora.

«Conservadora! Santa paraula, que significa moltes coses. Conservá 'l pais y conservá 'ls destinos; conservá las coses de la manera qu' están y conservarnos nosaltres. ab salut y gracia de Déu.

«Dintre del nostre camp hi cap tothom. Desde 'l revolucionari que ab los seus excessos vā posar en perill la llibertat, que bē treballava per nosaltres en aquella època en que nosaltres no feyam res, fins al carlí sanguinari que

vá llenysse á la montanya y que per ferse un nom no vā reparar en escriure'l ab la sanch dels lliberals, tots poden formar en las nostras filas, vestir lo mateix uniforme y alimentarse de un mateix ranxo.

«Lo revolucionari tronat vinga aquí á cambiar lo gorro-frigi ab lo barret de copa-alta: si té esprúpols pensi que tenim una constitució en la qual hi van consignadas totes las llibertats.

L'unionista, amant de fer las coses á mitjas, que hi vinga també: la nostra constitució porta qua, y de la manera que la guisém nosaltres, ne surt un plat appetítos per tots los gustos.

«Lo moderat recalcitrant que no posi cap reparo en venirse 'n ab nosaltres, avants de que l' euterrin. Vinga á acabar los días en lo nostre exèrcit. Tenim un quartel d' inválits molt fresch al hivern y molt soleyat al istiu; fém á tothom bons tractes, y 'l dia que un moderat se mori, l' hi prometém cotxe de sis caballs.

«Vinga aquí 'l carlista, si vol empleos, y si l' hi queda algun escrupul respecte á las llibertats consignadas en la Constitució, tingan la seguretat de que no hem de practicarne cap, mentres tinguém la payella pèl mànech.»

**

Així parla 'l president de la recluta conservadora, y alguns revolucionaris, molts unionistes, varios moderats y una verdadera plaga de carlins s' hi deixan caure per formar lo gran partit conservador.

Al ingressar reben una motxilla, un plat de llauna y una cullera de fusta.

**

En la taula del davant no hi ha tanta gent aturada.

Lo president que fa cara de clown, se toca 'l tutpè tot sovint y 's desganyita perorant.

«Formarem lo gran partit liberal ioh liberals de tots colors! Ha arribat l' hora de que desaparecan diferencias. Lo poder nos espera, únmons y corrém á conquistar-lo.»

—«Per quin camí? pregunta un descamisat.»

—«Pèl camí natural, formant un gran partit, lo gran partit liberal. Música.

(Sona l' himne de Riego.)

Un espectador: —«L' afarta-pobres.»

Un altre: —«Lo qu' es per mí, á qui me 'l vulga comprar, l' hi dono per un xavo 'l greix que hi poso.»

Lo descamisat d' avants: —«Entenémnos ciutadá president. ¡No hi podría havé un pich de *Marsellesa*!»

Lo president: —«Prudència y cordura: la falta de cordura y de prudència ha perdut sempre als partits liberals.

Un oyent: —«Pero, Sr. President: á la taula del davant hi ha una bandera, y aquí no n' hi veig cap. ¿Quina será la bandera del gran partit liberal?»

Lo president: —«Deixéuvs de pellingots... Totas las banderas son bonas, quan es bò'l fí dels que la enarbolan, y 'l nostre s' es inmilloable.»

Lo descamisat: —«Fora embuts y diguéu quin s' es aquest.»

Lo president: —«Lo nostre s' es molt senzill, y casi no es necessari dirlo per donarlo á comprender: nosaltres, los qui formém lo gran partit liberal, hem de turnar en lo poder ab lo gran partit conservador....

Uns: —«Ab la constitució de 1869?»

Lo president: —«Ab la de 1876.....»

Xiulada general; crits d' embustero y de farcant: los curiosos se retiraran. Ningú s' allista. La llista queda en blanch.

**

Vaig á fer una visita, acompañintme si son servits. Coneixerán al Sr. Eloy honrat major-dom de fàbrica, que á copia d' economías ha donat carrera al seu fill, y n'ha fet lo que se'n diu un jove lluhit.

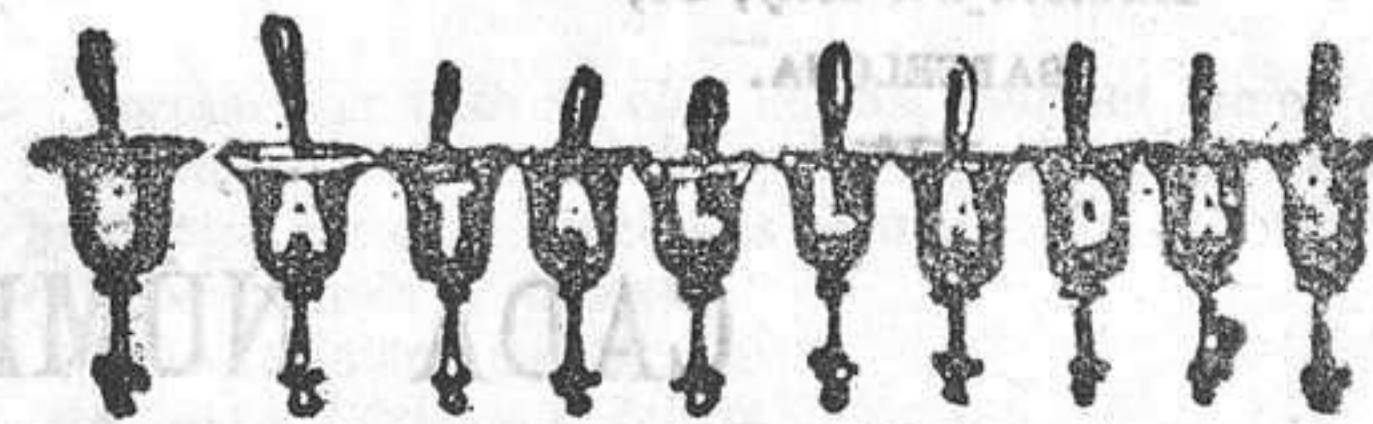
—¿Que tal Sr. Eloy, que me 'n diu dels grans partits?

—Dels grans partits? Que ningú l' ha fet millor que 'l meu Joanet. ¿Sab que 'l casem?

—Home; me n' alegra, y qui es ella?

—La pubileta Freixa, jove, guapa, instruïda y ab cent duros de renda cada dia.

P. K.

Moraleja: Confiansa: lo gran y verdader partit liberal ja naixerá y 's donarà á coneixe. Será com lo fill del Sr. Eloy: deixeu que acabi la carrera; jo 'u asseguro, quan vinga 'l cas no l' hi faltará pubilla.

Recomendació als forasters.

Si venen y no volen ser mal rebuts, pòrtinse cafetera.

Diu un periódich de Madrid:

«Las reservas diplomáticas del ministerio no pueden digerirse».

Respon un periódich ministerial:

«Pues no li ha mes, sino pendrelas ab una tassa de té y unas quantas gotetas d' anissat». Y respon l' Imparcial:

«Tè rahó: ab una tassa de té ministerial, no se'n han tragades pocas ni moltes de cosas que no podian pahirse 'ls amichs de 'n Cánovas!»

Un ex-ministre de la guerra dels Estats-Units, M. Belkanafs, després d' haver ocupat lo ministeri, se dedica a ser corredor d' accions y de fincas urbanas en Nova-York.

Aquí, tal vegada 's dedicaria á amanir las coses per fer un pronunciament y torná á pujá al candeler.

Decididament, la república dels Estats-Units es una república detestable.

Llegeixo en un periódich de Madrid:

«Ab destino al Banc d' Espanya, han arribat déu milions de rals, procedents de Barcelona». Ells nos pagan ab papers y nosaltres ab quartos.

Un metje polítich diria:

«La Espanya está molt bona: lo seu ventrell digereix los milions ab una facilitat assombrosa.»

Una notícia:

«Ab motiu del plet escandalós sostingut per la condesa Lambertini, filla natural del cardenal Antonelli, contra 'ls herèus d' aquest sant varò, s' ha averiguat que l' herència del cardenal s' eleva á 160 milions de rals.»

Trayém lo calcul que feyam alguns números endarrera, ab motiu de la mort de un altre cardenal.

Pagantli las missas á duro, y suposant que 'l Papa mantenya, calava y vestia al cardenal Antonelli, y l' hi pagava 'ls gastos de la sèva filla, per arreplegar 160 milions de rals, hauria hagut de dir 8 milions de missas.

Y per dir 8 milions de missas, usa per dia, hauria hagut de viure mes de 21,917 anys, es á dir unes quatre vegades lo que 'l mon té d' existència, segons los càlculs del Pare Petavi.

Un viatger ha adquirit en Méjich per la suma de 7500 franchs lo mocador ab que, en Querétaro, l' emperador Maximilià va limpiarse la cara pòchs moments avants de morir.

Qualsevol fabricant que 's posés á fabricar mocadors d'aquests, se faria rich en uns quans anys.

La policia francesa ha prohibit la venta del retrato de Mr. Tihers.

En cambi permet la del retrato de Napoleón IV.

No trobaria 'l govern cap més manera de demostrar que l' hi es tan simpàtic lo qui en

Sedan vá perde la Fransa, com lo qui en Burdeos vá salvaria.

Lo govern francés pot prohibir la venta de un simple retrato; però obrant aixis, dibuixa una gran lámmina, ó mes ben dit fà cuadros al vivo.

Ja s' ha descubert un' altra conspiració, y s' han fet presons y s' han ocupat papers.

[Jesus, Maria, Joseph!]

Diguin que a cada punt tenim la vida al encant.

Conspirar en un temps en que tot marxa tant bè!

Que m' perdoni 'l govern: es impossible que ningú conspire.

Diu un telégrafo:

«Ha comensat en Eski Saygra la degollina de cristians.»

Are comprehend que 'ls neos s' entusiasmin y sigan partidaris dels turchs.

Aqui també 'ls carlins degollaven cristians, y 'ls neos ho aplaudian.

Unica manera que tenen los conservadors francesos de guanyar las eleccions:

Proclaman l' estat de siti i embarcan á las quatre quintas parts del país.

Lo ministre del Interior francés Mr. Fortou acudeix als tribunals acusant á un periódista de haverli dirigit insults.

Lo tribunal examina la causa y condemna al periódista á 16 pessetas de multa.

De lo qual resulta que un ministre conservador francés èncare no val quatre duros.

Diu un periódich centralista:

«He de decir que me entierren sentado cuando me muera, para que al verme, se diga: —Aun despues de muerto espera.»

A lo qual jo l' hi contesto.

Fas bè de morir y asséurret que no veig cap més manera de que 's desmenteixi 'l ditx: «Qui s' espera 's desespera.»

A Estella, mentres ballavan á la plassa, un anava á robar una botiga.

Una criatura se n' adona y llensa 'l crit de «lladre.»

Sentiro 'l lladre, tiràrseli á sobre, donari una mossegada, y endúrseli 'l nàs, vá ser cosa de un instant.

Estella..... un lladre..... y una mossegada al nàs..... lliguin caps y diguin «Qui será 'l lladre?»

Després vá saberse: era un carlí.

Hi ha á Madrid una societat constituhida per construir un gran cementiri.

No més l' hi falta l' aprobació del govern, y may acaba.

Sembla que 'l govern té una preocupació per altra part justificada per moltissims exemples.

Qui s' fa construir un panteon, diu que al cap de l' any l' hi enterran.

Figúrinse que seria del govern, si 's feya construir un cementiri.

Per l' augment de la contribució, s'han tancat á Málaga las fàbricas de gel que hi funcionaban.

Bèn mirat, no hi feyan cap falta.

May com are 'ls espanyols haviam estattant frescos!

Ja s' ha pres l' acort per fabricá 'ls nous sellos de franqueih que costarán 25 céntims de pesseta.

«Les nous sellos, diu la Correspondencia, que podrán expéndre's al públich á principis d' Octubre, tenen un mapa d' Espanya y en lo centro la corena y la cifra real.»

Hasta 'l govern fà láminals per La Campana, hasta 'l govern!

Ja han llegit los remits que s' han crusat dias endarrera entre 'l senyor Llussà y la societat contra incendis «La Paternal.»

«La paternal» no 'u ha sigut gaire pél senyor Llussà. Tots los siniestrants del carrer del Hospital han cobrat y 'l senyor Llussà no, à pesar de que, segons vejem en los remits s' ho posat sempre á la rahó, y ha ofert medi de arreglarho.

Si nosaltres h'aguessim de aconsellar á la Paternal, l' hi diríam:—Vaja deixis de cosas, que certs remits, l' hi son mes perjudicials que cap incendi.»

CARTA.

MON ESTIMAT DIRECTOR:

¿Qué no sap lo qu' are passa?
¿que no sap que han apujat
fins los sellos de las cartas?

¿No es escandalós aixo?
¿no troba que casi es massa?

¿Es á dir que no n' hi ha prou
ab tantas y tantas cargas

que 'ns ofegan, que 'ns escorxan,
que 'ns escanyan, que 'ns aixafan,
que fins han posat la mà
á una cosa tant sagrada?

Jo que m' havia pensat
que quan s' acabes la fàccia,
nos treurian del damunt

aquestas immenses pagals!

Pero ja... pobret de mi!
m' hi tallat com un bavana!

¿paga mènos?... Res d' això:
paga mes, mes, mès y... ¡calla!

Es clà, 'l govern deu pensar:
¡Quin poch amor á la patria!

¡s' esclaman que pagant tant,
y encare tots portan calsas!

¿No s' han venut la camisa?...
Donchs que 's venguin lo que falta.

La nació be prou que crida,
be prou que protesta y clama;

pero 'l govern fa 'l pagés,
y 'l poble... ¡paga qu' es gata!

Y dintre de molt poch temps,
si seguim aquesta marxa,

crech qu' hasta ns faràn pagar
per portà 'l nas á la cara.

No s' pot viure; tot va ear,
may s' havia vist com are,

s' apujan lo pa y lo vi,
s' apuja 'l llogue de casa,

lo sastre' apuja 'ls vestits,
lo sabater las sabates,

y després, que ja tenim
las butxacas escuradas,

ve un ministre y... ¡patapum!

puja 'ls sellos de las cartas.

Y endavant, ¡aném pagant!

Paguém per salvar la patria,
subém treballant á molt,

trayent quatre pams de ganya,
y quedemnos despullats

y sense quartos ni salas.

Quan jo veia que 'l govern

nous tributs nos imposaba,

y carregaba al comers,

y á las propietats urbanas,

y al botiguer, y al pages,

y á tot vitxo que treballa,

ho trobaba molt mal fet

y, francament, m' enfadaba.

Pero al últim tot això

no m' amohnaba massa,

perque á mi, directament,

no 'm tocaba la butxaca;

mes avuy ja es altre cosa

avuy l' assumpto ja cambia;

¡atrevisse á pujá 'l preu,

fins dels sellos de las cartas!

No, no, senyor Director,

axió no pot anar, ¡vaya!

Ja á mons pares hi avisat

que viuen á Vallirana,

qu' are no 'ls escriuré mes

que cada dotze setmanas,

y á un germa que fa tres anys

que estudia á Salamanca,

l' hi dich que sois l' hi escriure

un cop al trimestre y... gràcias.

Y á la xicotla, als amichs,

y als qu' esrich molts vegades,

no 'ls escriuré mes, perque

no'm dona 'l gust ni la gana.

Y per vosté, Director,
aquesta es l' última carta,
puig quant tingui alguns versots
per posar a la Campana,
per no protegi' al govern
que 'ns està fent tant la narrà,
vindié á derlos jo mateix
6 enviaré a la criada.

Tet lo mon m' imitará;
tet-hom apendrà la manya,
tot-hom tindrà per correu
las seves mateixas camas;

y aixis las grans il-lusions
que 'l nou ministre 's formaba,
se transformaran en fum
puig ningú enviarà cartas,
y aixis, també, 'ls estrangers
diran al parlar d' Espanya:
—Tant... tant los han esquitlat
que al fi ja 'ls han tret la llana!

C. GUMÀ.

Ja 'u saben, per las festas de la Mercé, Barcelona tiindrà globo cautivo, com Paris en l' època de l' Exposició.

No 'ls dich res mes, sino que 'ls empressaris son amichs mèus.

jAh! Un detall. Son ademés gent de no molt bona posició, que tractan d' elevarse y elevar als altres.

Per la Mercé s' fa un certamen literari concedintse un premi al autor de la poesía que millor canti als frares mercenaris, redemptors de cautius.

Y per la Mercé precisament surt l' empresa del globo cautiu.

Los neos no tenen remey; tirin per 'llà hont vulgan reliscan sempre.

Lo dia avans de acabar la veda, un cassador vā sortir á probar l' escopeta y á veure si tombaba algun conill descuidat.

Al primer tiro que dispara, se l' hi presenta un guardia civil.

—¿Qué no sab, l' hl diu, que fins demà no es permesa la cassa?....

—Dispensi, pero la meva escopeta es de un nou sistema y allarga molt.

—Y que vol dí ab això?

—Que encare que hi tirat avuy, fins demà no tocará al conill á qui apuntava.

Un rasgo sobre aquestas flors que cambian de colors y 's tornan rojas, quan té de ploure.

Una senyora la troba de color de lila, fá l' acció d' olerarla, se l' acosta al nas y se l' hi torna roja.

Vosté està costipada, l' hi diu un que contempla l' escena.

—Ay, ay, ¡com ho ha conegit!

—Perque té 'l nas humit: miri la flor, aixis que se l' hi ha acostada, ja amenassa pluja.

Lo ministeri francés està dividit.

Los uns voldrian proclamar l' estat de siti per triomfar mes fàcilment, y 'ls altres no.

Y tenen rahó los que volen proclamarlo.

La rabó, la justicia y l' opinió pública tenen iniciat al ministeri y tindrà de capitular ó bè serà vensut.

Un periódich francés diu:

«Lo govern es un tonto. Es necessari fer una truyta y per fèrla 's necessitan ous y payella.

»Are bé: 'l govern té la payella pél mànech y té 'ls ous.

»Solament que no s' atreveix á trencar los.»

Pobres conservadors francesos!

¡Que 'ls trenqui!

Los ous que té 'l ministeri son cobats.

En una barraca de banys hi ha dos amichs l' un calmós y l' altre de genit molt actiu.

